АНЫҚТАМА

Білім алушылар арасында зорлық-зомбылықтың алдын алу бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізу туралы
2025-2026 оқу жылы

2025-2026 оқу жылында білім алушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, зорлық-зомбылықтың алдын алу, балалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау, буллинг пен қатігез қарым-қатынасқа жол бермеу мақсатында білім алушылармен түсіндірме-профилактикалық жұмыстар жүргізілді.

Іс-шараның мақсаты:

Білім алушыларға зорлық-зомбылықтың түрлері мен оның зиянды салдары туралы түсінік беру, қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру, өз құқықтарын қорғауға және қиын жағдайларда дұрыс әрекет етуге үйрету.

Міндеттері:

• зорлық-зомбылық ұғымын және оның түрлерін түсіндіру;

• физикалық және психологиялық қысымның алдын алу;

• буллинг пен кибербуллингке жол бермеу;

• білім алушылардың құқықтық сауаттылығын арттыру;

• өзара сыйластық пен достық қарым-қатынасты қалыптастыру;

• жанжалдарды бейбіт жолмен шешуге үйрету;

• қиын жағдайға тап болған кезде сенімді ересек адамнан көмек сұраудың маңыздылығын түсіндіру;

• білім алушылардың қауіпсіз орта қалыптастыруға жауапкершілігін арттыру.

Өткізілген күні: «14» қараша 2025 жыл

Өткізілген орны: Зерделеу

Қамтылған сыныптар: 8 сынып

Қатысушылар саны: 99 білім алушы

Іс-шара түрі: түсіндірме әңгіме, ақпараттық-профилактикалық жұмыс

Түсіндірме жұмысының барысы

Түсіндірме жұмысы барысында білім алушыларға зорлық-зомбылықтың адам өмірі мен денсаулығына, психологиялық жағдайына және тұлғалық дамуына кері әсер ететіні түсіндірілді.

Білім алушыларға зорлық-зомбылықтың бірнеше түрі туралы ақпарат берілді. Атап айтқанда, физикалық зорлық-зомбылық, психологиялық немесе эмоционалдық қысым, қорқыту, кемсіту және қорлау, сондай-ақ кибербуллинг мәселелері қарастырылды.

Физикалық зорлық-зомбылыққа ұру, итеру, денеге зақым келтіру сияқты әрекеттер жататыны, ал психологиялық қысымға қорқыту, кемсіту, мазақтау, қорлау, оқшаулау және адамның намысына тиетін сөздер айту жататыны түсіндірілді.

Білім алушыларға кез келген адамды қорлауға, кемсітуге немесе күш көрсетуге болмайтыны айтылып, әр адамның жеке басына құрметпен қараудың маңыздылығы түсіндірілді.

Буллингтің алдын алу

Кездесу барысында буллинг мәселесіне ерекше назар аударылды. Білім алушыларға буллингтің мазақтау, кемсіту, қорқыту, күш көрсету, әдейі оқшаулау немесе қысым жасау түрінде көрінуі мүмкін екендігі түсіндірілді.

Оқушыларға:

• сыныптастарын кемсітпеу;

• сыртқы келбетіне немесе жеке ерекшеліктеріне байланысты мазақтамау;

• әлсіз немесе көмекке мұқтаж оқушыны қорламау;

• жанжалға күш қолдану арқылы жауап бермеу;

• буллинг жағдайын көргенде немқұрайлы қалмау;

• қажет жағдайда ересек адамнан көмек сұрау қажеттігі айтылды.

Кибербуллингтің алдын алу

Білім алушыларға интернет пен әлеуметтік желілердегі қауіпсіздік ережелері түсіндірілді.

Интернет арқылы қорқыту, қорлау, кемсіту, жалған ақпарат тарату немесе жеке мәліметтерді рұқсатсыз жариялау да адамға психологиялық қысым көрсетуі мүмкін екендігі айтылды.

Оқушыларға жеке мәліметтерін, құпиясөздерін және жеке фотосуреттерін бейтаныс адамдарға бермеу, күмәнді хабарламалар мен сілтемелерді ашпау және кибербуллинг жағдайында ата-анаға немесе мектеп мамандарына хабарлау ұсынылды.

Қауіпті жағдайдағы әрекет

Білім алушыларға зорлық-зомбылыққа немесе қорқытуға тап болған жағдайда мәселені жасырып қалмау қажеттігі түсіндірілді.

Қауіпті жағдай туындағанда:

1. Қауіпсіз жерге бару;

2. Сенімді ересек адамға хабарлау;

3. Ата-анаға немесе заңды өкілге айту;

4. Сынып жетекшісіне хабарлау;

5. Қажет болған жағдайда педагог-психологке немесе әлеуметтік педагогке жүгіну;

6. Жағдайдың қайталануына жол бермеу үшін көмек сұрау керектігі түсіндірілді.

Сонымен қатар білім алушыларға досы немесе сыныптасы зорлық-зомбылыққа тап болған жағдайда оны жалғыз қалдырмау және жағдайды тиісті ересек адамға жеткізу қажеттігі айтылды.

Қорытынды

Жүргізілген түсіндірме жұмыстары барысында білім алушыларға зорлық-зомбылықтың алдын алу, буллинг пен кибербуллингке жол бермеу, өз құқықтарын білу және қауіпсіз мінез-құлық сақтау бойынша қажетті ақпарат берілді.

Білім алушылар өздерін қызықтырған сұрақтарын қойып, ұсынылған жағдаяттар бойынша пікір алмасты. Оларға өзара сыйластық, достық қарым-қатынас, жауапкершілік және адамгершілік құндылықтарының маңыздылығы түсіндірілді.

Қорытынды бойынша, білім алушылар арасында зорлық-зомбылықтың алдын алу бағытында түсіндірме-профилактикалық жұмыстар жүргізілді. Алдағы уақытта білім алушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, буллинг пен зорлық-зомбылықтың алдын алу, психологиялық қолдау көрсету және ата-аналармен бірлескен жұмыстар жүйелі түрде жалғастырылатын болады.

Әлеуметтік педагог: _____

Педагог-психолог: _____

Сынып жетекшілері: _____